

ÅRSBERETNING 2017 - fra styret

Innhold:

1. Medlemmer
2. Organisasjon
3. Administrasjon
4. Møtevirksomhet, kontakter og samarbeide
5. Faglig virksomhet
6. Fagkomiteene

31 Medlemmer

I 2017 hadde ICOMOS Norge i alt 191 medlemmer bestående av ordinære medlemmer, institusjonsmedlemmer, og ungdomsmedlemmer. ICOMOS har 2 æresmedlemmer: Luce Hinsch og Amund Sinding-Larsen

I 2017 fikk ICOMOS Norge 4 nye medlemmer.

2 Organisasjonen

ICOMOS Norge er organisert med styre og råd. Rådet representerer de internasjonale fagkomiteene, ISC, hvor ICOMOS Norge deltar.

Styret har i 2017 hatt følgende sammensetning:

Tallet i parentes er valgperiode

- Marianne Knutsen (2017) - president
- Magnus Borgos (2017-2018) – vise president
- Eva Walderhaug (2017 2018) - kasserer
- Gisle Jakhelln (2016-2017)

- Arnstein Brekke (2016 - 2017)
- Lisen Roll (2016 -2017) sekretær
- Marit Myrvoll (2017 – 2018)
- Tone Takvam (2017) vararepresentant

Rådet har i 2017 hatt følgende sammensetning:

Gisle Jakhelln, president CIAV
Susan Barr, vice-president IPHC

CAR - Rock Art : Eva Walderhaug (2017-2018) gjenvalg
CIAV - Vernacular Architecture : Gisle Jakhelln (2017-2018) gjenvalg
CIVVIH - Historic Towns and Villages : Hogne Langset (2017-2018) gjenvalg
ISCES - Energy and sustainability : Olle Christer Stenby (2017-2018) Ny
ICICH - Intangible Cultural Heritage : Ingen kandidat
ICLAFI - Legal, Administrative and Financial Issues : Hege Agate Bakke-Alisøy (2017-2018) Ny
ICORP - Risk Preparedness : Axel Mykleby (2017-2018) gjenvalg
ISCEAH - Earthen Architectural Heritage: Hauke Haptops (2017-2018) gjenvalg
ISCS – Stone: Morten Stige (2017-2018) gjenvalg
ISC20C - 20th Century Heritage : Olaf Steen (2017-2018) gjenvalg
CIPA - Heritage Documentation : Ola Storsletten (2016-17)
ICAHM - Archaeological Heritage Management : Jostein Gundersen (2016-2017)
ICOFort - Fortification and Military Heritage : Roberta Luciani (2016-17)
ICTC - Cultural Tourism: Cecilie Smith-Christensen (2016-17)
ISCCL - Cultural Landscapes: Annegreth Dietze-Schirdewahn (2016-17)
IWC – Wood: Atle Østrem (2016-2017)
IPHC - Polar Heritage: Susan Barr (2016-17)
Theophilos - Theory and philosophy of conservation and restoration: Lisen Roll (2016-17)
CIF - Training : Ingen kandidat - Cecilie Smith Christensen vurderer om komiteen kan kombineres med arbeidet i ICTC
CIIC - Cultural Routes Ingvild Synnøve Paulsen (2017-2018) Ny
ICUCH – Underwater Cultural Heritage Ivar Aarrestad (2016-2017)
ISEC – Economics of Conservation: Petter Koren (2016-2017)

Revisor

Revisor har vært Hogne Langset (2017)

Valgkomiteen:

Reidun Laura Andreassen (sign)
Laima Nomeikaite
Eirik Saxvik

3 Administrasjon

Administrativ sekretær

I 2017 overtok Aase- Hilde Brekke som sekretær etter Hildegunn Rodrick. Hun har bidratt i hovedsak med oppfølging av medlemsregisteret med hensyn til inn og utmeldinger, samt adresseendringer og annet. Hun har også fungert som mellomledd mellom styret og regnskapsfører, i tillegg til arbeid med nettsiden og annet forefallende arbeid. Aase- Hilde har stått sentralt i arbeidet med å innføre VISMA som nytt regnskapssystem. Aase- Hilde har deltatt på de fleste styremøtene.

Bjørg Syren har bistått med regnskapet som tidligere år men har i en periode signalisert at hun ønsker å trekke seg som regnskapsfører. I år har hun arbeidet tett med sekretæren for å legge over i VISMA – det nye regnskapssystemet.

ICOMOS Norge har fortsatt velvilligst kontor og postkasse hos Riksantikvaren, Oslo. Til tross for at adgangsrutinene er blitt skjerpet i bygget, har vi fortsatt god oppfølging fra Riksantikvarens betjenter. Vi er imidlertid helt avhengig av at vi har folk i styret som er ansatt hos RA for å kunne bevege oss i bygget også etter byggets normale stengtids.

Publikasjoner

Nettsiden blir oppdatert av Aase Hilde Brekke. Arbeidet med nettsiden fortsetter, men forutsetter større deltagelse fra rådsmedlemmene og medlemmene generelt for å være mer operativ.

I forbindelse med RBA ble det utgitt to oppsummerende rapporter. «Case studies» og «Taking stock and looking forward»

“Military Heritage from 20th Century, Preservation, Reuse and Management”, rapport utgitt etter ICOFORT int seminar September 4th – 7th, Northern Norway.

Steen, Olaf: "The Korsmo House, Oslo Norway – How to Protect a Designer and Architect's combined Home, Workshop and Studio from the 1950's", in *Modern Heritage – Identifying, Assessing and Managing its Protection and Conservation, Heritage for Future 1 (4) 2017*, Acts from the conference: International Scientific Committee for Theory and Philosophy of Conservation and Restoration ICOMOS, Romualdo Del Bianco Fondazione, ICOMOS Poland, Florence–Warszawa 2017

Økonomi

Årsmøtet 2017 valgte Hogne Langset til revisor. Kasserer for ICOMOS har vært Eva Walderhaug. Foreningen benytter regnskapsfører Bjørg Syrén, Tungen 6, 2050 Jessheim.

4 Møtevirksomhet, kontakt og samarbeid nasjonalt og internasjonalt

Årsmøte

Årsmøtet ble holdt 16. mars 2017 i Oslo, Riksantikvarens lokaler med ca. 30 deltakere.

Årsberetningen ble vedtatt og årsregnskapet ble godkjent.

Møte med KLD

Det ble avholdt ett møte mellom ICOMOS Norge og KLD i 2017.

Fagdager:

Det ble avholdt fagdag 16. mars i forbindelse med årsmøtet. Tema for fagdagen var trusler mot kulturminner ved krig og katastrofer. Hovedinnlegget ble holdt av Samir Abdulac fra ICOMOS Frankrike som var invitert til å snakke om ICOMOS innsats i Syria.

Det ble også avholdt fagdag 21. september da med tema Verdensarv og menneskerettigheter. Møtet ble avholdt i RA sine lokaler. Hovedinnleder var Amund Sinding-Larsen som presenterte 10 års arbeid med *Our Common Dignity/ Rights Based Approach*.

Styret

Det har vært avholdt 6 styremøter i 2017.

Større saker er her definert bare ved stikkordene nedenfor:

- Verdensarv og Menneskerettigheter (RBA)
- Generalforsamling og ADcom møte i New Delhi i 9. – 15. desember 2017
- Internasjonal valgkomitearbeid.
- Ansettelse av ny sekretær
- Gjennomgang av medlemslistene
- Nettsiden

Rådet

Rådet har kun hatt ett møte i 2017. Representanter for de fleste fagkomiteer stilte og det var deltagelse også fra styret.

Rådet diskuterte blant annet disse temaene:

- *Tema for fagdager*
- *Hvordan øke aktivitet og faglig arbeid blant ICOMOS medlemmer*

Arbeidet med å involvere medlemmene i fagkomiteene fortsetter.

Internasjonal representasjon

Generalforsamling i Delhi 11. – 15. Desember

Den 19. generalforsamlingen ble avholdt i Delhi i India og en stor delegasjon fra Norge var tilstede.

Fra styret: Gisle Jakhelln, Eva Walderhaug, Arnstein Brekke, Magnus Borgos.
Fra rådet: Susan Barr, Hogne Langset, Olaf Steen, David Brandt,
Medlemmer: Kirsti Gulowsen, Åse Tveitnes, Bjørg Jakhelln, Bente Mathisen, Tore Sætersdal, Karsten Palludan.

Advisory Committee:

Møtet ble holdt i Delhi, India, 9. – 10. desember 2017. Her ble også holdt møter i Europagruppen, National Committee Meeting og Scientific Council. Marianne Knutsen og Gisle Jakhelln (CIAV), Susan Barr (IPHC) representerte ICOMOS Norge på møtene.

International Scientific Committee (ISC): Til stede på møte og seminar i Delhi, India, tilknytning til GA møtet og møtet i Scientific Council var Gisle Jakhelln som president for CIAV og Susan Barr som visepresident for IPHC

Det har vært deltagelse fra norske representanter på internasjonale fagkomitémøter og andre internasjonale møter:

CIAV

Gisle Jakhelln, David Brand og Åse Tveitnes deltok på CIAVs årsmøte i Delhi, India, 8. og 10. desember 2017.

Rosia Montana. Gisle Jakhelln deltok i befaring og møte i Rosia Montana, Romania, 12. – 15. Mai 2017, som medlem av arbeidsgruppen, oppnevnt av ICOMOS International Board med grunnlag som president av CIAV.

International Scientific Committee Cultural Landscapes (ISCCL-IFLA): Møte i forkant av generalforsamlingen i Delhi 06.-09.12. Annegreth Dietze-Schirdewahn og Mette Eggen deltok.

CAR (Rock Art)

Eva Walderhaug deltok på CAR Business Meeting og CAR Knowledge Café under ICOMOS generalforsamling i New Delhi i desember 2017.

World Heritage Committee Meeting (41 COM)

Krakow, Polen 2-12 juli 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok. Møte med Ege Yildirim, ICOMOS koordinator for UNDSGs, Christer Gustafsson, Secretary-general for ISC Conservation Economics

Ekspertmøte for Measuring Culture's Contribution in Agenda 2013 Sustainable Development Goals

UNESCO HQ 7-8 september 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok som representant for ICOMOS / UNESCO

Second UNWTO/UNESCO World Conference on Tourism and Culture: Fostering Sustainable Development, Oman 11-12 desember 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok som representant for ICOMOS

International Expert Symposium Cultural Heritage Conservation & Sustainable Tourism & International Cultural Tourism Charter Review + 20 Workshop 2017

Romualdo del Bianco Foundation, Florence, Italy 18 - 19 May 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok og presenterte UNESCOs pågående arbeid med å kople Verdensarv, turisme og FNs bærekraftsmål

Resultat: *"Florence Declaration on Cultural Heritage Conservation & Sustainable Tourism for Development"*

World Heritage Committee Meeting (41 COM)

Krakow, Polen 2-12 juli 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok

Møte med Ege Yildirim, ICOMOS koordinator for UNDSGs, Christer Gustafsson, Secretary-general for ISC Conservation Economics

Ekspertmøte for Measuring Culture's Contribution in Agenda 2013 Sustainable Development Goals

UNESCO HQ 7-8 september 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok som representant for ICOMOS / UNESCO

Africa Initiative, Delhi 13. desember 2017

Eva Walderhaug og Tore Saetersdal deltok på vegne av ICOMOS Norge på dette internasjonale møtet der det ble diskutert mulighetene for å bistå i arbeidet med å etablere nye NC i in sub-Saharan Africa og for sterkrere deltagelse i the World Heritage Program.

5 Faglige saker

I 2017 har styret ikke jobbet med noen saker relatert til konkrete verdensarvsteder i Norge.

Our Common Dignity -Rights Based Approaches to Heritage Management

En oppsummering av 10 års arbeid med Verdensarv og menneskerettigheter, publisert i rapporten *The Advisory Body «Our Common Dignity Initiative» on Rights-based approaches in World Heritage. Taking stock and looking forward*, ble presentert på Verdensarvkomiteens årlige møte, som i år var i Krakow i juli 2017. Rapporten og en publikasjon med 5 case-studies har hatt Amund Sinding-Larsen og Peter Bille Larsen som redaktører. Vel 1000 rapporter ble distribuert til deltakere på Verdesnarvmøtet.

Anbefalinger for videre arbeid med rettigheter og Verdensarv ble lagt frem av ICOMOS, IUCN, ICCROM; Verdensarvsenteret og IPACC under en *side-event*. Arrangementet samlet 60 deltakere og videre arbeid med rettigheter ble diskutert. ICOMOS Norge var representert ved Bente Mathisen

Erfaringen fra *Our Common Dignity*-samarbeidet viser at kulturarvarbeidet ofte bryter med våre internasjonale forpliktelser knyttet til menneskerettigheter. Kunnskapsutvikling for å sikre en bedre og bærekraftig praksis er derfor en viktig anbefaling. Det første pilotkurset om rettighetsbasert tilnærming til verdensarven ble avholdt i mars 2016 ved Senter for Menneskerettigheter i Oslo. Kurset for de nordiske landene var utviklet av Sentre for Menneskerettigheter og ICOMOS Norge. Et tilsvarende kurs ble arrangert i Sør-Afrika i mars 2017 for afrikanske kulturminnearbeidere. Kurset samlet 21 deltakere fra ni afrikanske land og var arrangert av Ntsizi November ICOMOS Sør-Afrika, og er oppsummert i rapporten *Heritage and Rights*

21. september arrangerte ICOMOS Norge en fagdag med tema *Verdensarv og menneskerettigheter*, der hovedinnleder var Amund Sinding-Larsen som presenterte 10 års arbeid med *Our Common Dignity*- ICOMOS Norge, ICCROM, IUCN, Verdensarvsenteret, ICOMOS Paris-sekretariat, Klima og miljødepartementet og flere takket Amund for at hans innsats med å løfte menneskerettigheter opp på Verdensarvens agenda. Fagdagen samlet 35 deltakere som gjennom gruppearbeid bidro med anbefalinger til ICOMOS Norges videre arbeid med Verdensarv og menneskerettigheter.

Til ICOMOS 19de Generalforsamling i desember i New Delhi, India, hadde ICOMOS Norge, Australia, India og Sør-Afrika fremmet en resolusjon for oppfølging av rettighetsspørsmål. Resolusjonen, og erfaringer fra samarbeidet mellom IUCN, ICCROM og ICOMOS om Verdensarv og rettigheter, ble lagt frem av Bente Mathisen for ICOMOS Advisory Committee. Komiteen videresendte resolusjonen til Generalforsamlingen der den ble vedtatt som resolusjon 19GA 2017/23 *Our Common Dignity Initiative – Next steps for Rights-Based Approaches in World Heritage*. Generalforsamlingens *Delhi Declaration on Heritage and Democracy* har tatt opp i seg mange av anbefalingene fra *Our Common Dignity* og har prosjektets rapport som en referanse.

ICOMOS Board har opprettet et *task-team* som skal følge opp resolusjon 19GA 2017/23 Verdensarv og rettigheter. *Task-leader* er Nils Ahlberg ICOMOS Sverige og består forøvrig av Peter Philips generalsekretær, Riin Alalatu ICOMOS Estland, Laura Robinson ICOMOS Sør-Afrika, Deirdre McDermott ICOMOS Irland.

ICOMOS internasjonale faggruppe for Verdensarv og rettigheter ledes fortsatt av Bente Mathisen ICOMOS Norge - Øvrige medlemmer i faggruppen er Gurmeet Rai ICOMOS India, Ntsizi November ICOMOS Sør-Afrika, Kristal Buckley Australia ICOMOS og Lucille Karen E. Maililong ICOMOS Filippinene.

Blue Shield Norge: Årsrapport for 2017

Den Norske Blue Shield-komiteén (BSN) har i 2017 bestått av: Axel Mykleby (leder) for ICOMOS, Mariann Schjeide (nestleder) for Norsk Bibliotekforening (NBF) og IFLA med Anne Berit Hulthin som vara, Paal Mork (kasserer) for ICOM, med vara Gaute Jacobsen, Østfoldmuseet, Ole Martin Rønning ble avløst av Kjetil Landrog generalsekretær i Arkivforbundet og ICA med Kirsti Gulowsen, Oslo Byarkiv, som vara. Årsmøtet ble holdt 16. mars.

I 2017 er de viktigste sakene som BSN har engasjert seg og deltatt i:

Den internasjonale Blue Shield komiteens styre (tidligere ANCBS)

Som kasserer i ANCB, har Axel Mykleby hatt kontakt med generalsekretæren og BS NL via epost og per telefon. Det har vært holdt interims styremøter på Skype flere ganger og ett fysiske interims møte i Wien den 12.9. Under siste møtet frasa Axel Mykleby seg gjenvalg. Hovedgrunnen var styret manglende engasjement for

finansieringen av organisasjonens drift. Det har også vært særdeles vanskelig å kommunisere med organisasjonens bank i Nederland. Blant annet fordi bankens nettside hovedsakelig er på nederlandsk og all post må sendes til BS i Haag. Så lenge Axel Mykleby har fått dekket reisen til Den Haag i forbindelse med juryarbeidet for Europa Nostra, har møter med banken og BS Nederland ikke kostet BS noe. Til utgangen av året har han likevel fungert som kasserer. – BS UK har fått finansiert stillinger på universitetet i Newcastle som skal arbeide med oppfølging av Haag-konvensjonen og BS arbeidet.

Organisasjonens nye statuetter som er godkjent av Nederlandske myndigheter i 2017, ble foreslått justert på enkelt punkter. Generalforsamlingen startet 13.9. under ledelse av bystyrerepresentant i Wien og BS Østerrikes leder Ursula Stengel. Axel Mykleby la frem en treårig økonomisk rapport som ble godkjent samt anbefalinger til styret om finansiering og skifte av bank. Generalforsamlingen ble etterfulgt av kongressen som ble holdt i Wiens rådhus 14.- 15. september med ca. 60 deltakere fra 25 land. For første gang deltok Tonga, men også flere afrikanske land. Se egen rapport om GA og kongressen.

Ratifikasjon av Haag-konvensjonens annen protokoll og implementering av konvensjonen. Oppfølging. BSN har hatt dialog med Forsvarsbygg som har begynt merking av kulturminner i militære øvingsområder. Dette har blitt fulgt opp med å dele ut flere gratis Blue Shield merker (mottatt vederlagsfritt fra Riksantikvaren i Nederland, til videre oppsetting på forsvarets anlegg.)

ICOMOS Norges fagdag med tema Krig og katastrofer. Axel Mykleby holdt foredrag om Haag- konvensjonen av 1954 og Blue Shields arbeidet 16. mars.

Reiselivsmessen 2018: Etter at Kulturrådet ikke fornyet samarbeidet med BSN om deltakelsen på Reiselivsmessen, søkte vi i 2017 Fritt ord om å støtte, men fikk avslag herfra.

Endring av statuttene. I forbindelse med at ICBS og ANCBS ble slått sammen til en organisasjon, Den internasjonale Blue Shield komitéen ble en mindre endring av statuttene vedtatt under årsmøtet den 16. mars.

Økonomi: Komitéens medlemsorganisasjoner bidro hver med kr. 2.000.

6 Rapport fra fagkomiteene (ICOMOS ISC)

Leveres separat til de internasjonale komiteene i den grad det er nødvendig.

ICOFORT

Deltakelse i konferanser

3.-6.juni ICOMOS Europa Group Meeting i Berlin, Tyskland.

Roberta Havran, leder i Icofort Norge, deltok i møtet fordi hovedtema for foredragene i fagmøtet var militære kulturminner. Disse må sees som Europas felles

arv og de utgjør en mulighet for felles samarbeidsprosjekter i 2018 – det europeiske kulturvernåret.

21-24.juni Internasjonal konferanse Military Landscapes - A future for military heritage, La Maddalena, Sardinia, Italy. Leder av Icofort Norge var invitert til å holde et innlegg, tittelen var *Protection of Military heritage in Norway. Sustainable management and long term planning*. Deltakere var en blanding av akademikerne og fagfolk som jobber innenfor bevaring av militær arv, i tillegg var en del representanter fra det italienske statsapparatet som fortalte om deres utfordringer og arbeid med transformasjon av nedlagte eiendommer før salg. SKIRA Editor har publisert alle abstract i boken Military Landscapes.

Aktiviteter

Faggruppen var arrangør av Icofort internasjonal konferanse «*Militage*» med temaet *Militære kulturminner fra det 20. århundre*, som ble avholdt i Nord Norge 4.-7. september 2017. Konferansen ble arrangert som en kombinasjon av befaringer og foredragssesjoner. Til sammen var det 53 deltakere. Arkeolog John Schofield fra Universitetet i York, historikere Kristina Spohr fra London School of Economics og Magnus Håkenstad fra Institutt for forsvarsstudier var key-note speakers, ellers ble det holdt korte presentasjoner fra nærmere 20 av deltakerne. Se rapporten fra konferansen på nettsiden her: <http://www.icomos.no/referater/attachment/rapport-militage/>. Det skal også trykkes en publikasjon med alle artikler i 2018.

Kommende aktiviteter i faggruppen i 2018

Faggruppen organiserer Icomos Norges fagdag med tittel Militære kulturminner i dag – Vern, forvaltning og bruk, den 15.mars kl.12-16 Oslo Bymuseet. I tillegg ønsker faggruppen å organisere et høstmøte med representanter fra de skandinaviske land, med fokus i utveksling av erfaringer og mulige samarbeidsprosjekter.

STONE

Ingen aktivitet å melde i steinkomiteen.

IFLA

Faggruppen for landskap og historiske hager (ISCCL-IFLA) har i 2017 hatt en god del faglig aktivitet.

Faggruppen mistet en viktig støttespiller og en nestor for faget landskapsarkitektur og norsk hagekunsthistorie i januar 2018. Professor emeritus Magne Bruun (1932-2018) har med forskning, publikasjoner og foredrag bidratt til at norsk hagekunsthistorie og landskapsarkitekturs faghistorie blir synlig både nasjonalt og internasjonalt. <http://landskapsarkitektur.no/data/artikler/magne-bruun-19322018>

Faggruppen var medarrangør til åpning av Hirschtrappen på Campus Ås. Hirschtrappen fra 1930 ble revet i 1960-årene og rekonstruert i 2015-17. Med dette

fremstår nå det sentrale parkrommet slik det var planlagt etter professor Olav L. Moens parkplan av 1924. Trappen er del av et nå fullført større restaureringsprosjekt av det sentrale parkrommet. Prosjektet er et viktig bidrag innen hagekunsthistorie i Norge. Fagmiljøet på Ås inkludert forskergruppen teori og historie, landskapsingeniørene og gartner har bidratt aktivt til realisering. Prosjektet viser hele prosessen fra arkivsøk, til fortolkning, valg av konkrete løsninger og realisering.

Prosjektet «Arkiv for norsk landskapsarkitektur» går over i en ny fase. Det ble opprettet en blogg som med jevnlige mellomrom skal fortelle noe om innholdet av samlingen. Dette prosjektet forbereder 100 års jubileum til landskapsarkitekturutdanningen i Norge i 2019 hvor faggruppen aktivt bidrar. Materiale fra arkivet vil bli brukt til en utstilling om norsk landskapsarkitekturs historie i regi av Arkitekturmuseet i 2019. Mer om bloggen: <http://blogg.nmbu.no/ila-samling/>

Prosjektet om Austråttlandskapet på Ørlandet er i siste året av finansieringen fra Norsk Forskningsråd. I 2017 ble det foretatt LIDAR-undersøkelser, hagearkeologisk utgraving, involvering av lokalbefolkning og planmyndigheter i ulike workshops og intervjuer. Prosjektet ble presentert på det internasjonale årsmøte av ISCCL-IFLA i New Delhi. Den internasjonale komiteen er en «advisory partner» i prosjektet. I 2018 vil det bli gjennomført en avsluttende workshop på Ørlandet i august hvor medlemmer fra den internasjonale komiteen ISCCL-IFLA vil være til stedet og diskuterer resultater av prosjektet. Prosjektet ble også presentert internasjonalt på ICOMOS-IFLA The Garden Heritage Conference in September 2017 in Praha og på årskonferanse til ENCOUNTER (European Network for Country House and Estate Research). En aktuell artikkel om Austråttlandskapet er publisert i Kunst og Kultur: https://www.idunn.no/kk/2017/04/herregaardslandskapet_paa_austraatt_en_studie_av_det_eldste_h

Et annet viktig felt hvor fagmiljøet fortsetter å bidra er tema «Historie og minne- eller erindringslandskapet». Dette inkluderer arbeid med krigskirkegårder og minnesteder etter annen verdenskrig. Vi ser at det er lite fokus på minnelandskaper og bare enkeltelementer blir diskutert og tatt vare på.

Kommende aktiviteter i faggruppen i 2018: Faggruppen blir medarrangør av et internasjonalt seminar med tittel «Reconstructing gardens» i regi av Forum for Garden History Research. Dato 11./12.10. på Ås

CIAV - International Committee on Vernacular Architecture Fagkomiteen for byggeskikk

CIAV Norge har vært uten møtevirksomhet i 2017. Dette på grunn av liten faglig interesse blant medlemmer. Som del av en rekrutterings forsøk har det meldt seg to nye medlemmer: Åse Tveit, Bergen og Hans Johnson, Oslo. Åse og David var begge i GF i New Dehli. Davis har hatt to positive møter med Hans i Oslo med tanker bl.a. om rekrutering flere "Young Professionals" for en mer dynamisk CIAV Norge,

David er også engasjert i et "Task Force" sammen med Hossam Mahdy, ICOMOS UK

og styremedlem sentralt m.fl. som ser på situasjonen for tradisjonelt håndverk osv. i Syria. Det har vært to møter i Oxford i april i 2017. Nye møter er avtalt i 2018.

ICTC – International Cultural Tourism Committee - Fagkomiteen for Kulturturisme

Cecilie Smith-Christensen - Voting member

Fokus 2017:

Internasjonalt

- Revisjon av International Cultural Tourism Charter (ICTC 1999);
- Forskning på koplingen mellom kultur, natur og bærekraftig turisme;
- Implementering av FNs bærekraftsmål gjennom samarbeid med ICOMOS kollegaer og partner institusjoner UNESCO, UNWTO og IUCN.

Ny president: Fergus McLaren (overtatt etter Sue Millar)

Nasjonalt

- Å bidra til det internasjonale arbeid (primært revisjon av ICTC);
- Å kople nasjonale aktiviteter opp mot internasjonale prioriteringer.

Møtevirksomhet, kontakt og samarbeid nasjonalt og internasjonalt:

International Expert Symposium Cultural Heritage Conservation & Sustainable Tourism & International Cultural Tourism Charter Review + 20 Workshop 2017

Romualdo del Bianco Foundation, Florence, Italy 18 - 19 May 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok og presenterte UNESCOs pågående arbeid med å kople Verdensarv, turisme og FNs bærekraftsmål

Resultat: *"Florence Declaration on Cultural Heritage Conservation & Sustainable Tourism for Development"*

World Heritage Committee Meeting (41 COM)

Krakow, Polen 2-12 juli 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok

Møte med Ege Yildirim, ICOMOS koordinator for UNDSGs, Christer Gustafsson, Secretary-general for ISC Conservation Economics

Ekspertmøte for Measuring Culture's Contribution in Agenda 2013 Sustainable Development Goals

UNESCO HQ 7-8 september 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok som representant for ICOMOS / UNESCO

Second UNWTO/UNESCO World Conference on Tourism and Culture: Fostering Sustainable Development,

Oman 11-12 desember 2017

Cecilie Smith-Christensen deltok som representant for ICOMOS

ICOMOS' 19th General Assembly

Dehli, India desember 2017

ICTC Annual Meeting & Triennial Officer Elections 9 December

Ingen deltakelse fra Norge

Ekspertmøte UNESCO HQ for utvikling av Tourism Management Assessment Tool

Paris 15-16 januar 2018

Cecilie Smith-Christensen fasiliterte møtet.

Møtet inkluderte representanter alle de rådgivende organer bla Ege Yildirim, ICOMOS koordinator for UNDSGs og Fergus McLaren, president ICOMOS ICTC.

Medlemmer, kommunikasjon og aktivitet:

Komiteen har en Facebook gruppe for deling av relevant informasjon eller forespørsler. Gruppen har 12 medlemmer, men det er lite aktivitet i gruppen.

20th Century Heritage

Leder: Olaf Steen (medlem ISC20C)

Medlemmer: Nils Anker, Linda Veiby, Birgitte Sauge (medlem ISC20C), Siri Skjold Lexau, Kirsti Gulowsen (medlem ISC20C) og Tone Takvam.

Aktiviteter i 2017:

- I 2017 har det vært lav aktivitet i komiteen, men vi har fulgt med i utviklingen knyttet til Y-blokka og planene for det nye regjeringskvartalet. ISC20C har i løpet av året blitt jevnlig orientert om utviklingen i saken. Vår Heritage Alert i saken er fremdeles pågående.
- I november ble Olaf valgt som visepresident i ISC20C for den neste treårsperioden, med spesielt ansvar for komiteens arbeid med Heritage Alerts. Styrets første og konstituerende møte ble avholdt i New Delhi i desember 2017.
- Ved Generalforsamlingen i desember 2017 deltok foruten Olaf Steen, også Kirsti Gulowsen.

CIVVIH – Historiske byer

Det eksisterer en facebook-gruppe for ICOMOS Norge Historic Towns-komiteen med 8 medlemmer, men med minimal aktivitet. Det har heller ikke vært annen aktivitet innen Norge. Internasjonalt er CIVVIH aktiv, og det er etablert separate sub-komiteer med egne konferanser for middelhavslandene, for mellom-/øst-Europa, og nå sist for Asia/Oseania. Norsk voting member, Hogne Langset, deltok på CIVVIHs årskonferanse i Seoul i 2016, og deltok på ICOMOS-Symposiet i Delhi 12.-15.12.17 (men rakk ikke CIVVIHs årsmøte 09.12.17).

Norge har ikke representant i Shared Cultural Heritage ISC, men med komiteens interesse for kolonibyer er fagfeltet overlappende med CIVVIH. I 2017 deltok CIVVIH-medlemmer fra flere land på komiteens fagsymposium og pre-conference tour langs Hooghly river i West Bengal 01.-08.12.2017. Programmet omfattet befarings av eldre kolonibyer for Portugal, Nederland, Danmark, Frankrike, England, og en administrasjonsby etablert for Mughal-riket, samt relaterte fagdiskusjoner. Fra Norge deltok ICOMOS-medlemmene Carsten Paludan-Müller og Hogne Langset.

IPHC - Polarkomiteen

VP Susan Barr har opprettet meget god kontakt med et medlem som kommer til å overta enten som president eller generalsekretær ved valget i juni. De siste par årene har vi jobbet med forvaltningsregimet rundt kulturminner i Antarktis og har vært rådgiver for Antarktistraktatkomiteen som arbeider med dette og vi har sendt flere skriftlige innspill til de internasjonale forhandlingene om emnet. Vi har i tillegg dannet en mindre gruppe innen IPHC som har arbeidet det siste 1½ år med retningslinjer for arkeologiske undersøkelser og forvaltning av arkeologiske 'sites' i Antarktis. Dette samkjøres med relevante ICOMOS charters og retningslinjer. Det var opprinnelig mening å dekke både Arktis og Antarktis, men dette ble droppet da de forskjellige nasjonene i Arktis allerede har hver sine lover og reguleringer. Imidlertid håper vi at de antarktiske retningslinjene, når de først er vedtatt, også kan støtte opp om praksisen i Arktis. Gruppen møtes regelmessig på Skype (e.l.). VP Susan og ett medlem til møttes i Delhi under ICOMOS GA og noe av antarktisarbeidet ble lagt frem som faglig presentasjon. Det blir stor representasjon av IPHC-medlemmer under Polar2018-konferansen i Davos i juni og komitémøte med valg holdes derfor samtidig.

ICLAFI

Ingen aktiviteter å melde for 2017.

CAR (Rock Art)

Eva Walderhaug deltok på CAR Business Meeting_og CAR Knowledge Café under ICOMOS generalforsamling i New Delhi i desember 2017.

For styret,

ICOMOS Norge
Bergen, revidert 14. mars 2018

Marianne Knutsen
president